Di Coruña accesible

GUÍA PRÁCTICA:

ACCESIBILIDADE AO MEDIO FÍSICO URBANO E PLAN DE ACCESIBILIDADE

Xaneiro 2019

Diego Piñeiro Pérez

Alejandro Rodríguez González

Belén Vaz Luis

Deputación DA CORUÑA

COMBINA versión social

0. ÍNDICE

A. Normativa de aplicación

1. Estatais:
   - **R. D. Lexislativo 1/2013**, de 29 de novembro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei Xeral De dereitos das persoas con discapacidade e de inclusión social.
   - **Orde VIV 561/2010**, do 1 de febreiro, pola que se desenvolve o documento técnico de condicións básicas de accesibilidade e non-discriminación para o acceso e a utilización dos espazos públicos urbanizados.
   - **R. D. 173/2010**, do 19 de febreiro, polo que se modifica o código técnico da edificación, aprobado polo R.D. 314/2006, do 17 de marzo, en materia de accesibilidade e non-discriminación das persoas con discapacidade.
2. Autonómicas básicas:
   - **Decreto 35/2000**, do 28 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento de desenvolvemento e execución da Lei de accesibilidade e supresión de barreiras na Comunidade Autónoma de Galicia.
   - Lei **10/2014**, de 3 de decembro, de accesibilidade (pendente de decreto que a desenvolva tecnicamente).

B. Ámbito de aplicación: Espazo urbano

1. Aparcamento
2. Itinerario peonil / Áreas de estancia
   2.1 Características xerais itinerario peonil
   2.2 Características xerais áreas de estancia
      2.2.1 Sectores de xogo
      2.2.2 Praias
3. Elementos de urbanización:
   3.1 Pavimentos
      3.1.1 Pavimento de advertencia
      3.1.2 Pavimento direccional
   3.2 Alcorque
   3.3 Reixas

3.4 Tapas de instalacións
3.5 Elementos de instalacións
4. Desniveis:
4.1 Escaleiras
4.2 Rampla
4.3 Ascensores
4.4 Varandas e pasamáns
5. Cruce itinerario peonil e vehicular:
5.1 Cruce itinerario peonil:
5.1.1 Encamiñamento
5.1.2 Vao peonil
5.2 Pasos de peóns
5.3 Cruce vehicular
6. Mobiliario urbano:
6.1 Características xerais
6.2 Bancos
6.3 Fontes
6.4 Papeleiras
6.4.1 Colectores de residuos:
6.4.2 Colectores de superficie
6.5 Colectores enterrados
6.6 Morróns
6.7 Elementos de sinalización e iluminación.
6.7.1 Semáforos
6.8 Paradas de transporte
6.8.1 Marquesiña
6.8.2 Tótem transporte
6.9 Elementos de protección: Valla
6.10 Terrazas
6.11 Toldos e antucas
6.12 Aseos (cabinas)

C. Plan de Accesibilidade

D. Referencia e ligazóns de interese

A. NORMATIVA DE APLICACIÓN

Orde VIV 561/2010

Cap 1.

Art. 1. Obxecto

"Este documento técnico desarrolla las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación de las personas con discapacidad para el acceso y la utilización de los espacios públicos urbanizados tal y como prevé la disposición final cuarta del Real Decreto 505/2007, de 20 de abril, por el que se aprueban las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados y edificaciones.

Los espacios públicos se proyectarán, construirán, restaurarán, mantendrán, utilizarán y reurbanizarán de forma que se cumplan, como mínimo, las condiciones básicas que se establecen en esta Orden, fomentando la aplicación avanzada de las tecnologías de la información y las telecomunicaciones en los espacios públicos urbanizados, al servicio de todas las personas, incluso para aquéllas con discapacidad permanente o temporal. En las zonas urbanas consolidadas, cuando no sea posible el cumplimiento de alguna de dichas condiciones, se plantearán las soluciones alternativas que garanticen la máxima accesibilidad posible".

Art. 2. Ámbito de aplicación

"El ámbito de aplicación de este documento está constituido por todos los espacios públicos urbanizados y los elementos que lo componen situados en el territorio del Estado español. Las condiciones de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de espacios públicos urbanizados que contiene la presente Orden se aplican a las áreas de uso peatonal, áreas de estancia, elementos urbanos e itinerarios peatonales comprendidos en espacios públicos urbanizados de acuerdo con lo establecido en los artículos siguientes.

En las zonas urbanas consolidadas, cuando no sea posible el cumplimiento de alguna de dichas condiciones, se plantearán las soluciones alternativas que garanticen la máxima accesibilidad".

B. ÁMBITO DE APLICACIÓN: ESPAZOS URBANOS

As táboas que se desenvolven a continuación son o resultado do análise da Orde VIV 561/2010, dividindo o ámbito xeral en elementos máis concretos, segregando os datos que aporta mediante esquemas e imaxes que permiten identificar con maior claridade as dimensións e características que esixe para o seu cumprimento.

1. Aparcamento

1. Aparcamento
Comunicación con i.p.a: Si (B 35.3 y 35.4 VIV/561/2010)
Desnivel co acceso: 0 ou vao peonil (B 35.2 VIV/561/2010)
Pavimento: Duro, estable e antiesvaradío en seco e en mollado (B 11.1 VIV/561/2010)
Dimensións
Lonxitude: 5m (B 35.3 y 35.4 VIV/561/2010)
Ancho: 2,20m (B 35.3 y 35.4 VIV/561/2010)
Colocación: Liña, batería e cordón (B 35 VIV/561/2010)
Liña
Zona de transferencia : Posterior (B 35.4 VIV/561/2010)
Lonxitude zona posterior : 1,50m (B 35.4 VIV/561/2010) (Recomendación) 3m

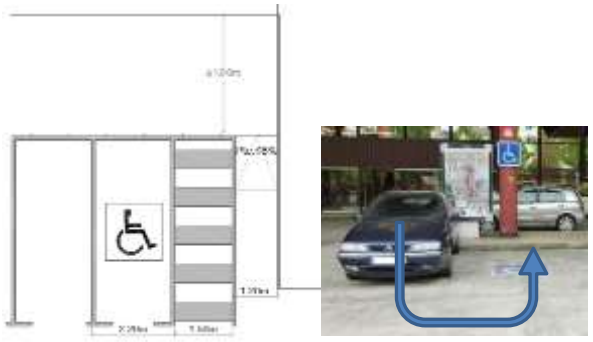

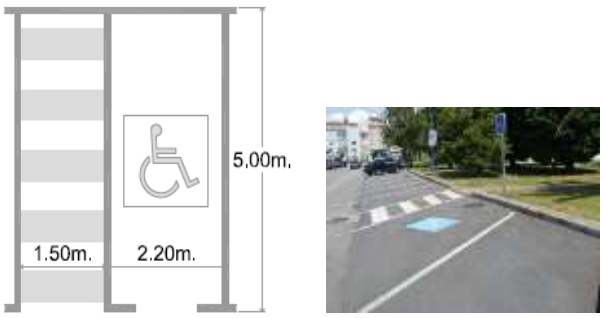

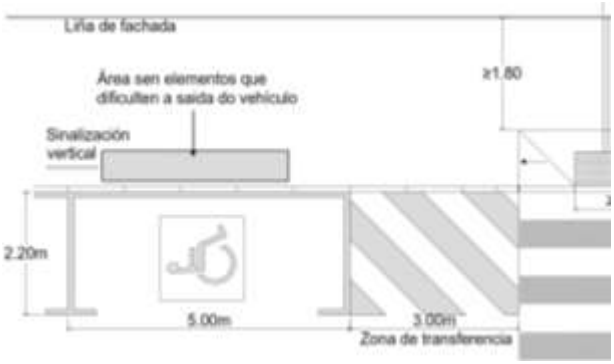

Ancho: O da praza (B 35.4 VIV/561/2010)
Batería e cordón
Zona de transferencia: Lateral (B 35.3 VIV/561/2010)
Lonxitude: A da praza (B 35.3 VIV/561/2010)
Ancho: 1,50m (B 35.3 VIV/561/2010)
Compartida entre 2 prazas veciñas: Si (B 35.3 VIV/561/2010)
Sinalización
Sinalización vertical: Símbolo SIA (B 35.5 VIV/561/2010)
Normativa: UNE 41501:2002 (B 43.2VIV/561/2010)
Situación: Sen interferir no acceso ó vehículo (Recomendación)
Color del fondo: Pantone 294: Reflex Blue (B 43.2 VIV/561/2010)
Sinalización horizontal perimetral : Liña continua (Recomendación)
Zona de transferencia: Cebreado (Recomendación)
Centro da praza: SIA (B 35.5 VIV/561/2010)
Dimensión SIA no chan: 25% da superficie (Recomendación)

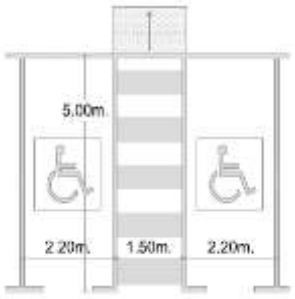

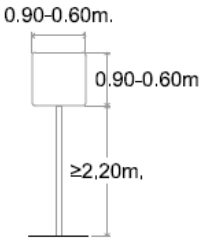

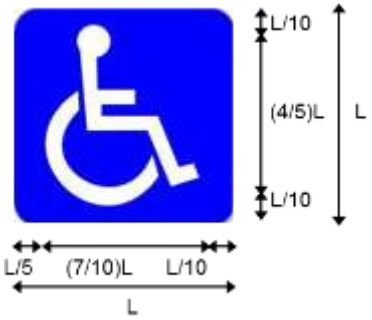

2. Itinerario peonil / áreas de estancia

2.1. Características xerais Itinerario peonil
Ancho : ≥ 1,80m (B 5.2.b VIV/561/2010)
Altura libre : ≥2,20m (B 5.2.c VIV/561/2010)
Banzos illados ou resaltes: 0 (B 5.2.d VIV/561/2010)
Desnivel lateral > 0,55m: protección (B 30.2 VIV/561/2010)
Pendente transversal : ≤2% (B 5.2.g VIV/561/2010)
Pendente lonxitudinal : ≤6% (B 5.2.h 14.1 VIV/561/2010)
Estreitamento puntual : Zonas urbanas consolidadas ≥ 1,50 (B 5.6 VIV/561/2010)
Lonxitude estreitamento puntual: ≤0,50m (Recomendación)
Distancia estreitamento puntual : ≥65cm (ocos de paso o cambio de dirección) (Recomendación)
Iluminación: Adecuada (B 5.2.i VIV/561/2010)

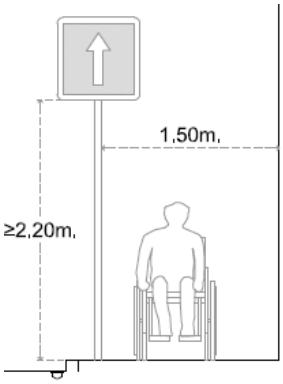

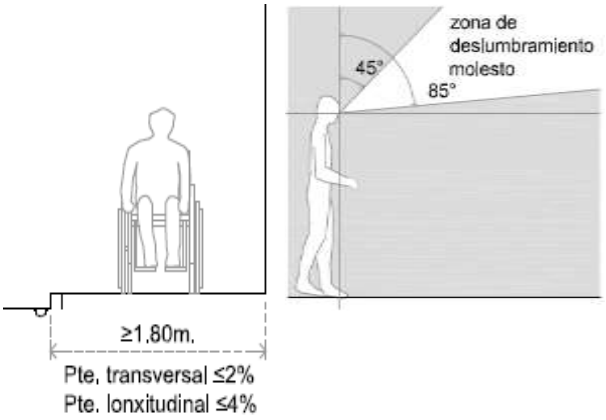

2.2. Características xerais áreas de estancia
Itinerario: Accesible (B 6.2. VIV/561/2010)

Compactación terra: ≥90% (B 7.2 VIV/561/2010)	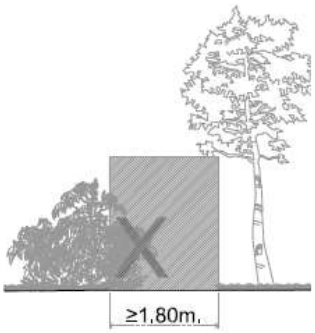
Medida compactación: Proctor modificado (B 7.2 VIV/561/2010)	
Pavimentos soltos: Non (B 6 VIV/561/2010)	
Invasión vexetación: Non (B 6 VIV/561/2010)	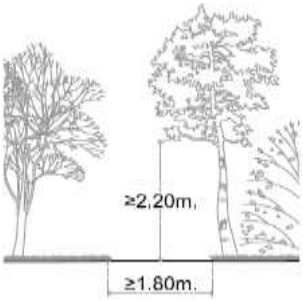
Desniveis: vaos ou ramplas (B 6 VIV/561/2010)	
Altura libre de vexetación ≥2,20m (B 6 VIV/561/2010)	
Distancia áreas descanso ≤50m (B 6 VIV/561/2010)	
Bancos accesibles ≥1 (B 6 VIV/561/2010)	
Sinalizado: orientación e distancia (B 6 VIV/561/2010)	

2.2.1. Sectores de xogo	
Cor: Contrastada (B 8.3. VIV/561/2010)	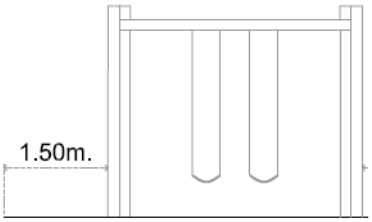
Textura: Contrastada (B 8.3. VIV/561/2010))	
Espazo anexo: ø1,50m (B 8.3. VIV/561/2010)	

2.2.2. Praia urbana
Praza de aparcamento reservada para persoa con mobilidade reducida (Recomendación)
Punto accesible: ≥1 (B 9.1. VIV/561/2010)
Comunicación puntos accesibles: pavimento ou area (B 8.3. VIV/561/2010)
Itinerario sobre pavimento: Accesible (B 8.3. VIV/561/2010)
Itinerario sobre area: Pasarela (B 8.3. VIV/561/2010)
Plataforma ≥1 (B 8.5 VIV/561/2010)
Cadeira anfibia ≥1 (B 8.4 VIV/561/2010)
Muletas anfibias ≥1 (B 8.4 VIV/561/2010)
Agrupación aseos: ≥1 adaptado (B 8.7 VIV/561/2010)
Agrupación vestiarios: ≥1 adaptado (B 8.7 VIV/561/2010)
Agrupación duchas: ≥1 adaptada ou accesible para cadeira anfibia (B 8.7 VIV/561/2010)
Pasarela
Dimensións: As do itinerario peonil (B 8.3. VIV/561/2010)

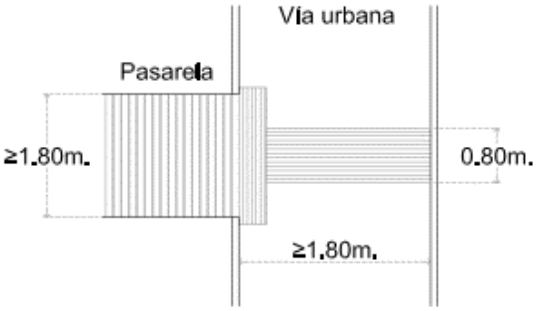

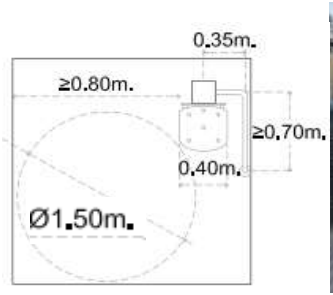

Material con coeficiente de transmisión baixo (B 8.3.b VIV/561/2010)	
Tipo: Permanente e temporal (B 8.3.b VIV/561/2010)	
Situación pasarela permanente: por enriba da liña de preamar (B 8.3.b VIV/561/2010)	
Situación pasarela temporal: ata beira do mar (B 8.3.b VIV/561/2010)	
Plataforma	
Lonxitude: ≥2,50m (B 8.5 VIV/561/2010)	
Ancho: ≥1,80m (B 8.5 VIV/561/2010)	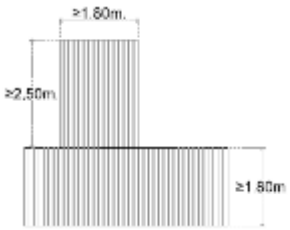
Zona de sombra (Recomendación)	

3. Elementos de urbanización

3.1. Pavimento
Antiesvaradío : En seco e en mollado (B 11 1 VIV/561/2010)
Duro e estable: Si (B 11 1 VIV/561/2010)
Elementos soltos: Non (B 11 1 VIV/561/2010)
Reflexos: Non (B 5 2.i VIV/561/2010)
Cegamentos: Non (B 5 2.i VIV/561/2010)

Continuo: Sempre (B 11 1 VIV/561/2010)
Encontro pavimentos : Sen resaltes (B 11 1 VIV/561/2010)
Direccional ou acanalado: Continuidade e límite (B 45 5.a VIV/561/2010)

3.1.1. Pavimento de advertencia
Situación: Vao (B 46 3.b VIV/561/2010)
Ancho franxa: 60cm (B 46 4 VIV/561/2010)
Norma de referencia: UNE-CEN/TS 15209:2009 EX (B 45.2.b VIV/561/2010)
Sección: Troncocónica (B 45.2.b VIV/561/2010)
Distribución: Reticular (B 45.2.b VIV/561/2010)
Diámetro base: 25mm - 30mm (B 45.2.b VIV/561/2010) (Recomendación) 45mm
Diámetro superior: 20mm - 25mm (B 45.2.b VIV/561/2010) (Recomendación) 40mm
Altura: 4mm (B 45.2.b VIV/561/2010)
Distancia eixes: 50mm - 55mm (B 45.2.b VIV/561/2010)

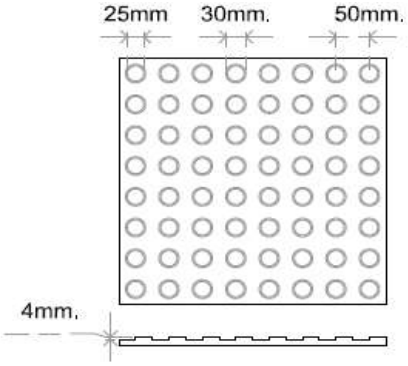

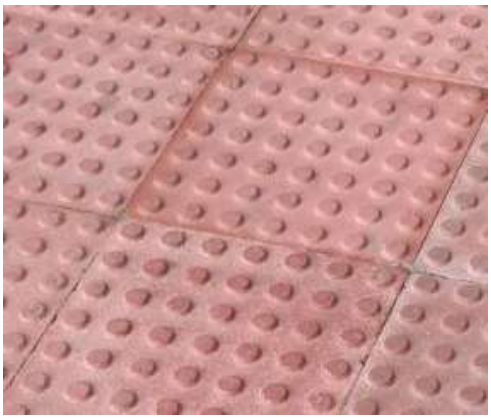

3.1.2. Pavimento direccional
Situación: Descontinuidade liña de fachada Encamiñamento (B 46 1, 46.2 e 46.3 VIV/561/2010)
Ancho en descontinuidade liña fachada: 40cm (B 46 1 VIV/561/2010)
Dirección en descontinuidade liña de fachada: Paralela á fachada (B 46 1 VIV/561/2010)
Cor: Contrastada (B 46 2 VIV/561/2010)
Textura: Contrastada (B 46 2 VIV/561/2010)
Detección: Pé ou bastón branco (B 46 2 VIV/561/2010)
Norma de Referencia: UNE-CEN/TS 15209:2009 EX (B 46 2.b VIV/561/2010)
Sección: Acanaladuras rectas (B 46 2.a VIV/561/2010)
Distribución: Paralela (B 46 2.a VIV/561/2010)
Anchura base: 25mm-30mm (UNE-CEN/TS 15209:2009 EX)
Anchura superior: 20mm-25mm (UNE-CEN/TS 15209:2009 EX)
Profundidade: 5mm (B 45.2.b VIV/561/2010) (Recomendación) 3mm-4mm
Distancia eixes: 50mm-55mm (UNE-CEN/TS 15209:2009 EX)

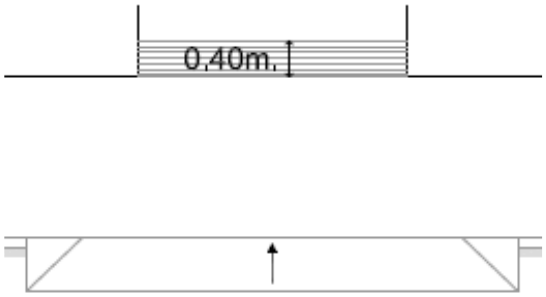

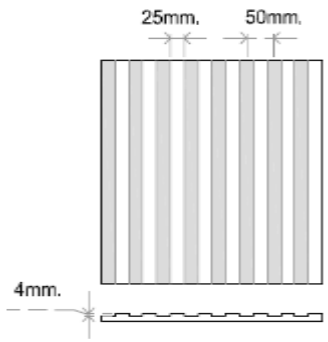

3.2. Alcorques
Desnivel pavimento: Enrasado (B 12 2 VIV/561/2010)
Situación: Fóra do itinerario peonil (B 12 1 VIV/561/2010)
Deseño: Reixas Ø≤1cm ou compactado (B 12 2.a VIV/561/2010)

3.3. Reixas
Ocos: Ø≤1cm (B 12 2 VIV/561/2010)
Orientación: Perpendicular (B 12 2.c VIV/561/2010)
Desnivel pavimento: Enrasadas (B 12 2.b VIV/561/2010)
Ocos en calzada: Ø≤2cm (B 12 .2.b VIV/561/2010)

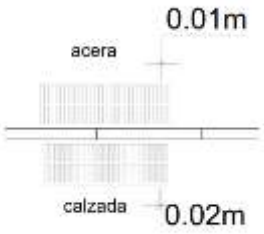

3.4. Tapas de instalacións
Desnivel pavimento: Enrasado (B 12 2 VIV/561/2010)
Situación: Fóra do itinerario peonil (B 12 1 VIV/561/2010)
Ocos: Ø≤1cm (B 12 2.a VIV/561/2010)
Ocos en calzada: Ø≤2cm (B 12 2.b VIV/561/2010)

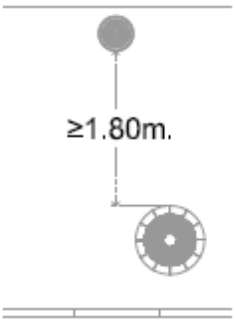

3.5. Elementos de instalacións
Fóra do itinerario peonil accesible (B 25.1 VIV/561/2010)
Situación: Lado exterior da beirarrúa (B 25.1 VIV/561/2010)
Distancia a calzada: 0,40m (B 25.1.a VIV/561/2010)
Detectable bastón branco: se altura <2,20m (B 25.1.b VIV/561/2010)
Altura de detección: 15cm (B 25.1.b VIV/561/2010)
Saíntes: ≤10cm (B 25.1.b VIV/561/2010)
Cantos vivos: Non (B 25.1.b VIV/561/2010)

4. Desniveis

4.1. Escaleiras
Trazado: Preferiblemente recto (B 15.2.c VIV/561/2010)
Situación rampla alternativa: O máis próximo (B 15.1 VIV/561/2010)
Ancho: ≥1,20m ou segundo CTE-SI (B 15.2.b VIV/561/2010)
Protección: Ambos os dous lados (B 30 3 VIV/561/2010)
Ancho >4m: Varanda e pasamáns central (B 30.3.d VIV/561/2010)
Varandas e pasamáns: Accesibles (B 30 3 VIV/561/2010)
Número de banzos: 3 - 12 (B 15.2.a VIV/561/2010)
Tabica: Continua e sen bocel (B 15 3.a VIV/561/2010)
Relación pegada – tabica: Constante (B 15.2.a VIV/561/2010)
Proporción: 54cm≤ 2t+h ≤70cm (B 15 3.a VIV/561/2010)
Ángulo pegada-tabica: 75º-90º (B 15 3.d VIV/561/2010)
Dimensión tabica: ≤16cm (B 15 3.a VIV/561/2010)
Pegada mínima: 30cm (B 15 3.a VIV/561/2010)
Profundidade descansos: 1,20m (B 15.4 VIV/561/2010)

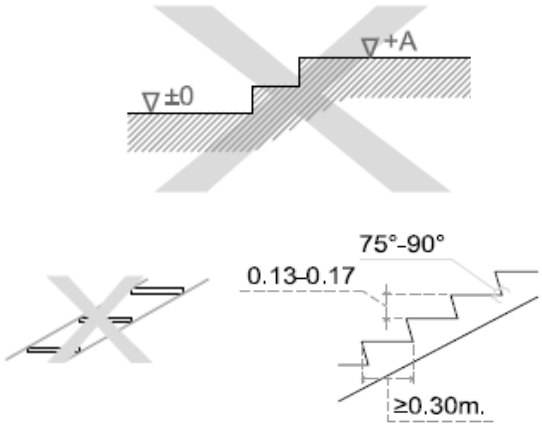

Ancho descansos: O da escaleira (B 15.4 VIV/561/2010)
Baixo escaleira h≤2,20m: Sen obstáculos (B 4 1.b VIV/561/2010)
Sinalización escaleiras
Sinalización banzos: Banda (B 15 3.f VIV/561/2010)
Cor banda: Contrastada (B 15 3.f VIV/561/2010)
Resalte banda-pavimento: Ningún (B 15 3.f VIV/561/2010)
Ancho banda: 5cm (B 15 3.f VIV/561/2010)
Posición banda: 3cm do bordo exterior (B 15 3.f VIV/561/2010)
Sinalización horizontal: Pavimento direccional (B 46 2.a VIV/561/2010)
Orientación: Transversal á marcha (B 46 2.a VIV/561/2010)
Profundidade: 120cm (B 46 2.a VIV/561/2010) (Recomendación): Dobre da prolongación do pasamáns

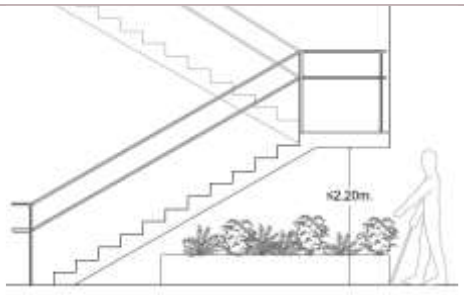

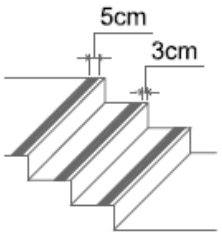

4.2. Ramplas
Trazado: Preferiblemente recto (Recomendación)
Curvatura: radio ≥30m (Recomendación)

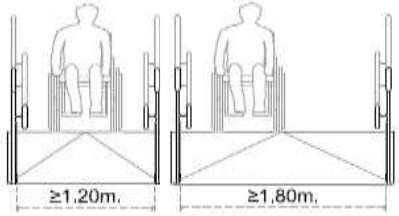

Ancho se é unidireccional: ≥1,20m (Recomendación)
Ancho se é bidireccional: ≥1,80m (B 14 .1.a VIV/561/2010)
Pendente L≤3m: 10% (B 14 1.b VIV/561/2010)
Pendente 3m-10m: 8% (B 14 1.b VIV/561/2010)
Pendente 3m-6m: 8% (Recomendación)
Pendente L≥10m: 6% (B 14 1.b VIV/561/2010)
Pendente 6m-9m: 6% (Recomendación)
Protección lateral: Ambos os dous lados (B 14 2 VIV/561/2010)
Varandas e pasamáns: Accesibles (B 30 3 VIV/561/2010)
Lonxitude máxima: 10m (B 14 1.a VIV/561/2010) (Recomendación) 9m
Descanso trazado recto: ≥1,50m (B 14 1.d VIV/561/2010)
Descanso trazado non recto: ≥1,80m (B 14 1.d VIV/561/2010)
Ancho descanso: O da rampla (B 14 1.d VIV/561/2010)
Sinalización rampla
Sinalización horizontal: Pavimento direccional (B 14 4 VIV/561/2010)

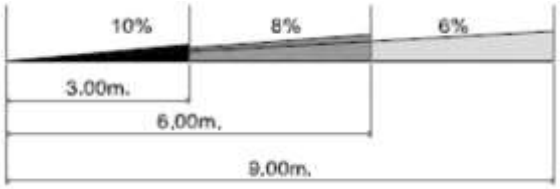

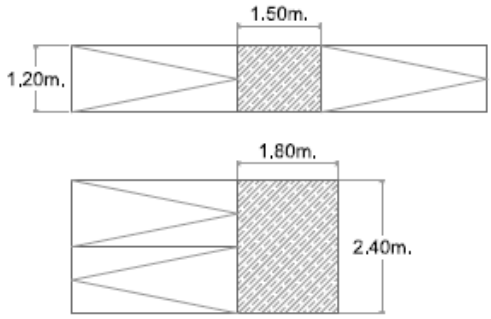

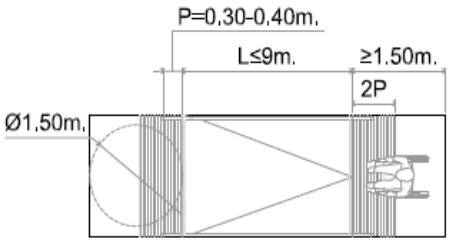

Situación: Inicio e final (B 14 .4 VIV/561/2010) (Recomendación) Nos descansos
Dirección ranurado: Perpendicular á marcha (B 14 4 VIV/561/2010)
Lonxitude: 120cm (B 46 2.a VIV/561/2010) (Recomendación): 2 prolongación pasamáns

4.3. Ascensores
Cabina 1 porta: 1,10m x 1,40m (B 16.3.a VIV/561/2010)
Cabina 2 portas enfrontadas: 1,10m x 1,40m (B 16.3.b VIV/561/2010)
Cabina 2 portas en ángulo: 1,40m x 1,40m (B 16.3.c VIV/561/2010)
Portas: Automáticas con sensor (B 16 4 VIV/561/2010)
Situación sensor: En toda a altura (B 16 4 VIV/561/2010)
Paso libre: ≥1m (B 16 4 VIV/561/2010)
Porta: Parcialmente transparente (B 16 4 VIV/561/2010)
Pasamáns: Todas as paredes (B 16 5 VIV/561/2010)
Sección de agarre: 30-45mm (B 16 5 VIV/561/2010)
Altura: 90cm (B 16 5 VIV/561/2010)

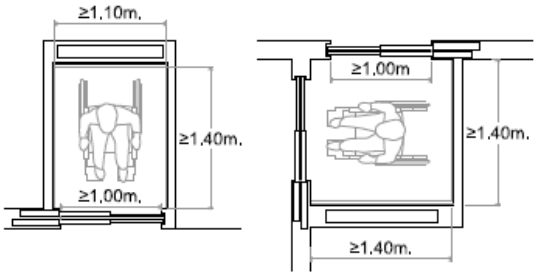

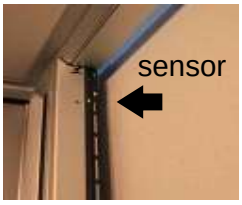

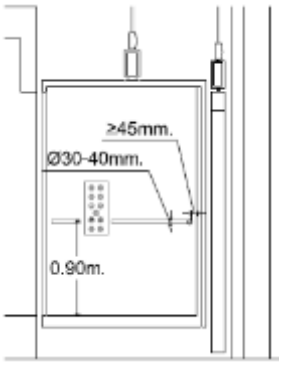

Distancia pasamáns – paramento: 35 mm (B 16 5 VIV/561/2010)
Pavimento: Regular e sen resaltes (Recomendación)
Cabina Ø<1,50m. Espello (Recomendación)
Situación espello: Fronte a porta (Recomendación)
Altura bordo inferior espello: 30-90cm (Recomendación)
Canle información interior: Visual e auditiva (B 16 7 VIV/561/2010)
Contenido: Apertura e peche de portas Planta na que se atopa Dirección ascendente ou descendente (B 16 7 VIV/561/2010)
Sistema indución magnética: interior cabina (B 16 7 VIV/561/2010)
Iluminancia: Suficiente (B 41 1.b VIV/561/2010) (B 41 3 VIV/561/2010) 100lux
Desnivel planta – cabina: 0 (B 16 2 VIV/561/2010)
Distancia planta – cabina: 35mm (B 16 2 VIV/561/2010)
Botoeiras
Botoeiras: Braille, arábigo e alto relevo (B 16.6 VIV/561/2010)
Altura: 0,70-1,20m (B 16.6 VIV/561/2010)

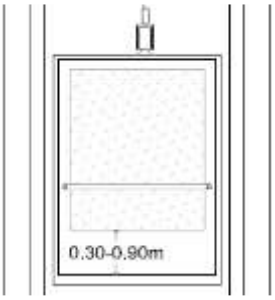

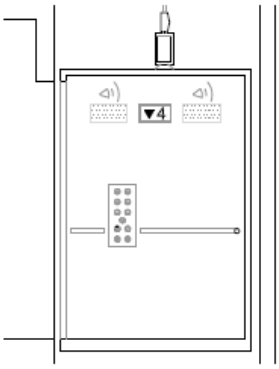

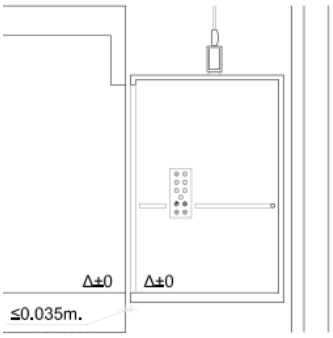

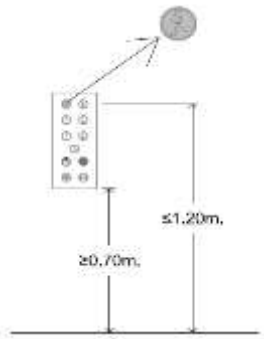

Cor: Contrastada (B 16.6 VIV/561/2010)
Botón 5: Sinalización táctil diferenciada (B 16 6 VIV/561/2010)
Sinalización ascensores
Sinalización exterior horizontal: Pavimento direccional (B 16 9 VIV/561/2010)
Situación: Anexo á porta (B 46 2.b VIV/561/2010)
Cor: Contrastada (B 46 2.b VIV/561/2010)
Orientación: Transversal á marcha (B 46 2.b VIV/561/2010)
Profundidade: 1,20m (B 46 2.b VIV/561/2010)

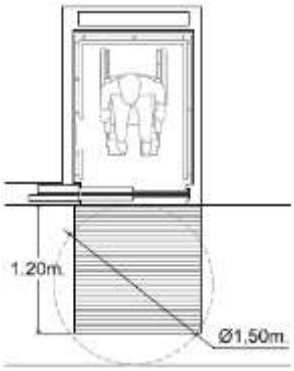

4.4. Varandas e pasamáns
Uso: Desnivel ≥0,55m (B 30 2 VIV/561/2010)
Escaleiras e ramplas: Ambos os dous lados (B 15.6 e 14.2 VIV/561/2010)
Ancho >4m: Tamén varanda central (B 30 3.d VIV/561/2010)
Fixación: Estable e firme (B 30 3.b VIV/561/2010)
Pasamáns: Continuo (B 30 3.b VIV/561/2010)
Sección: Ergonómica (B 30 3.a VIV/561/2010)

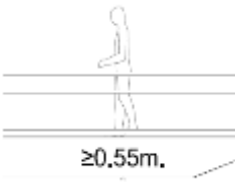

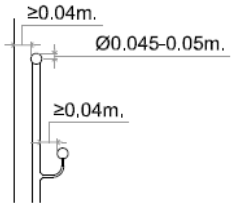

Dimensións Ø4,5 – 5cm (B 30 3.a VIV/561/2010)
Distancia paramentos: 4cm (B 30 3.b VIV/561/2010)
Varanda: Dobre pasamáns e rodapé (B 30 3.cVIV/561/2010)
Escalable: Non (B 30 3.b VIV/561/2010)
Altura sen apoios horizontais: 0,20 – 0,70m (B 30 3.b VIV/561/2010)
Separación vertical: ≤10cm (B 30 3.c VIV/561/2010)
Altura pasamáns superior: 0,95 – 1,05m (B 30 3.c VIV/561/2010)
Altura pasamáns inferior: 0,70 – 0,75m (B 30 3.c VIV/561/2010)
Altura pasamáns desnivel <6m: 0,90m (B 30 2.a VIV/561/2010)
Altura varanda desnivel ≥6m: 1,10m (B 30 2.a VIV/561/2010)
Altura rodapé: 5-10cm (Recomendación)
Material pasamáns: Baixa inercia térmica (Recomendación)
Resbalacidade media (Recomendación)
Prolongación horizontal: Nos extremos (B 14 2 VIV/561/2010)
Lonxitude prolongación: 30cm (B 14 2 VIV/561/2010)

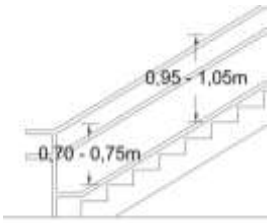

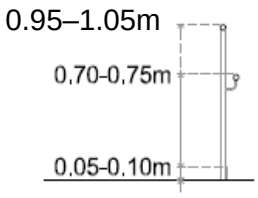

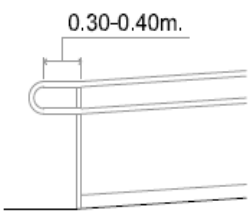

5. Cruce itinerario peonil e vehicular

5.1. Cruce itinerario peonil
5.1.1. Encamiñamento
Situación: Fachada – vao (B 46 3.a VIV/561/2010)
Dirección: A do paso de peóns (B 46 3.a VIV/561/2010)
Ancho: 80cm (B 46 3.a VIV/561/2010)
Pavimento: Direccional (B 46 3.a VIV/561/2010)

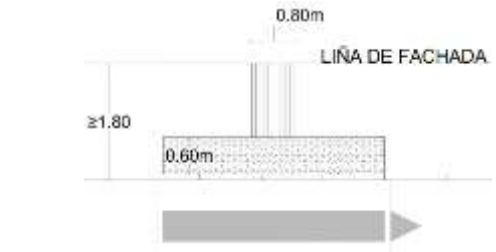

5.1.2. Vao peonil
Banzos illados ou resaltes = 0 (B 5.2.d VIV/561/2010)
Invasión itinerario peonil: Non (B 20 VIV/561/2010)
Límite invasión calzada: Liña aparcamento (B 20 VIV/561/2010)
Lonxitude liña contacto con calzada: ≥1,80m (B 20 VIV/561/2010)
Pendente lonxitudinal en planos inclinado ≤2m: ≤10% (B 20 6 VIV/561/2010)
Pendente >8%: Ampliar paso de peóns (B 21 4 VIV/561/2010)
Ampliación ancho paso de peóns: 0,90m (B 21 4 VIV/561/2010)

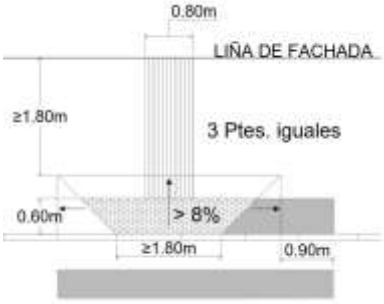

Situación ampliación paso de peóns: a partir límite lateral vao (B 21 4 VIV/561/2010)
Pendente lonxitudinal en planos inclinado 2m<L≤2,50m: ≤8% (B 20 6 VIV/561/2010)
Pendente transversal: ≤2% (B 20 6 VIV/561/2010)
Tipos de vaos
Vao de tres planos: Tres planos ca mesma pendente (B 20 8 VIV/561/2010)
Vao dun plano: Bordos laterais limitados por mobiliario urbano (B 20 7 VIV/561/2010)
Vao de dos planos no sentido da marcha: Ancho igual ca beirarrúa. Pendente ≤8% (B 20 9 VIV/561/2010)

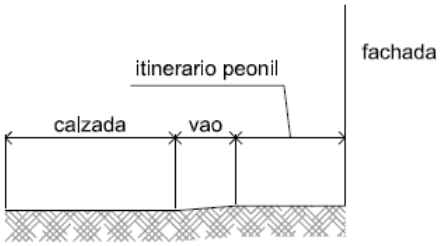

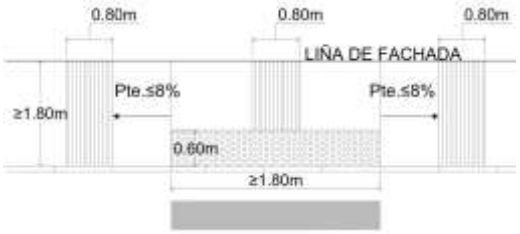

5.1.3. Paso de peóns
Situación: Punto máis próximo entre vaos (B 21 2 VIV/561/2010)
Dirección: Preferentemente perpendicular á beirarrúa (B 21 3 VIV/561/2010)
Ancho: Igual ó vao mais estreito (B 21 3 VIV/561/2010)
Pendente transversal : ≤2% (B 5.2.g VIV/561/2010)

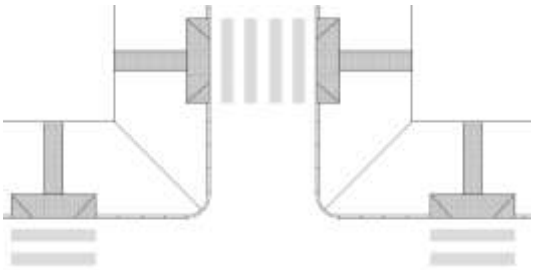

Pendente lonxitudinal : ≤6% (B 5.2.h 14.1 VIV/561/2010)
Sinalización Vertical e horizontal (B 21 5 VIV/561/2010)
Vertical: Símbolo normalizado (Orden FOM/534/2014 , Norma 8.1 – IC)
Horizontal: Pintura antiesvaradías (B 21 5 VIV/561/2010) (Recomendacións) Franxas paralelas
Dirección franxas: Transversais á marcha (Recomendacións)
Pasos de peóns elevados
Normativa de referencia: Orden FOM 3053/2008
Sinalización: Botóns (B 46.4.VIV/561/2010)
Ancho área botóns: A do vao no caso de non elevar a calzada (B 46.4.VIV/561/2010)
Profundidade área de botóns: 0,60m (B 46.4 VIV/561/2010)

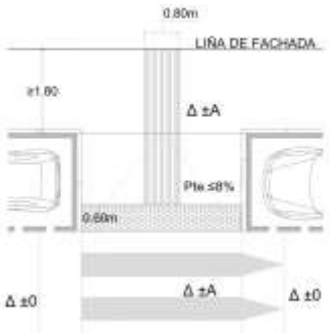

5.2. Cruce vehicular
Itinerario peonil accesible: Non modificado (B 13 1 VIV/561/2010)
Coincidencia con vaos peonís: Non (B 13 2 VIV/561/2010)
Espello: Si (Recomendación)

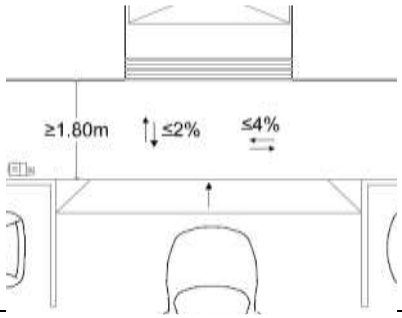

Tipo: Parabólico (Recomendación)	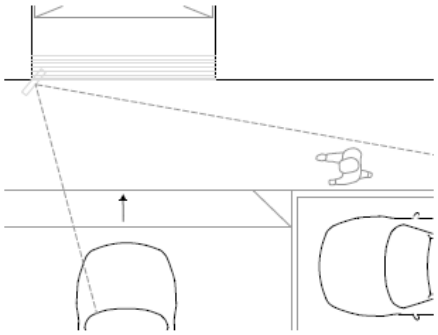
Situación: Maior ángulo de visión (Recomendación)	
Sinalización: Pavimento direccional (B 46 1 VIV/561/2010)	
Sinalización acústica: Intermitente (Recomendación)	
Sinalización lumínica: Intermitente (Recomendación)	

6. Mobiliario urbano

6.1 Características xerais	
Fóra do itinerario peonil accesible (B 25.1 VIV/561/2010)	
Situación: Lado exterior da beirarrúa (B 25.1 VIV/561/2010)	
Distancia a calzada: 0,40m (B 25.1.a VIV/561/2010)	
Detectable bastón branco: se altura <2,20m (B 25.1.b VIV/561/2010)	
Altura de detección: 15cm (B 25.1.b VIV/561/2010)	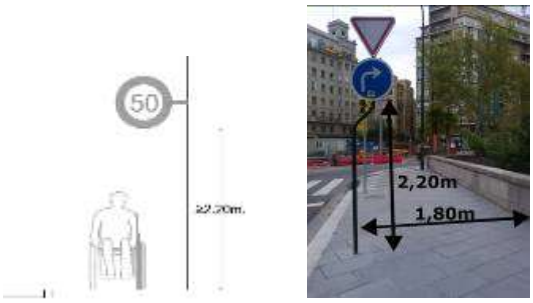
Saíntes: ≤10cm (B 25.1.b VIV/561/2010)	
Cantos vivos Non (B 25.1.b VIV/561/2010)	
6.2. Bancos	

Altura asento: 40 – 45cm (B 26 1.a VIV/561/2010)
Profundidade asento: 40 – 45cm (B 26 1.a VIV/561/2010)
Altura respaldo: ≥40cm (B 26 1.b VIV/561/2010)
Repousa brazos: En ámbolos dous lados, (B 26 1.b VIV/561/2010) (Recomendación) Un a 60cm do bordo
Diante do banco: Franxa libre (B 26 1.c VIV/561/2010)
Ancho franxa: 60cm (B 26 1.c VIV/561/2010)
Zona lateral libre: Ø1,50m fora do i.p.a (B 26 1.c VIV/561/2010)

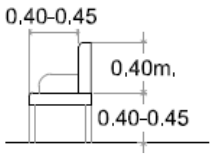

6.3. Fontes
Área de utilización: Zona libre: Ø1,50m (B 27 b VIV/561/2010)
Situación zona libre: Fóra do itinerario peonil (B 26 1.a VIV/561/2010)
Deseño: Non acumulará auga (B 27 1.c VIV/561/2010)
Sinalización horizontal: Pavimento táctil (Recomendación)
Mecanismo: Doado de accionar (B 27 a VIV/561/2010)
Altura saída auga e billa: 80cm – 90cm (B 27 a VIV/561/2010)

Imaxe tomada de www.edisongalicia

6.4. Papeleiras
Zona libre lateral: Ø1,50m (B 28 VIV/561/2010)
Altura boca: 70cm – 90cm (B 28 VIV/561/2010)
Boca con contraste de cor (Recomendación)

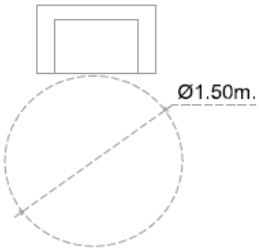

6.5 Colectores de residuos

6.5.1. Colectores enterrados
Situación fixa (B 28 2 VIV/561/2010)
Zona libre lateral sen desnivel: Ø1,50m (B 28 2 VIV/561/2010)
Situación zona libre: Fóra do i.p.a. (B 26 1.b VIV/561/2010)
Altura boca 0,70m – 0,90m (B 28 1.a VIV/561/2010)

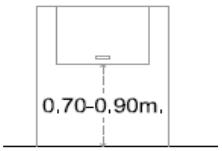

6.5.2. Colectores de superficie
Situación fixa (B 28 2 VIV/561/2010)
Zona libre lateral sen desnivel: Ø1,50m (B 28 2 VIV/561/2010)
Situación zona libre: Fóra do i.p.a (B 26 1.b VIV/561/2010)
Altura parte inferior boca: ≤1,40m (B 28 1.a VIV/561/2010)

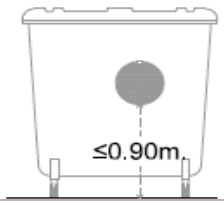

Altura mecanismo depósito exterior ≤0,90m (B 28 1.b VIV/561/2010)

6.6. Morróns
Altura: 0,75 – 0,90m (B 29 VIV/561/2010)
Ancho ou diámetro: ≥10cm (B 29 VIV/561/2010)
Cor: Contrastada ou polo menos o tramo superior (B 29 VIV/561/2010)
Visibilidade en horas nocturnas: Si (B 29 VIV/561/2010)

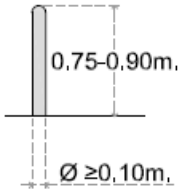

6.7. Elementos de sinalización e iluminación
Número de soportes: O menor posible (B 31.1 VIV/561/2010)
Colocación en itinerario estreito: soporte en fachada (B 31.2 VIV/561/2010)
Altura libre: ≥2,20m (B 31.2 VIV/561/2010)

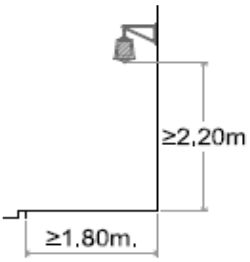

6.7.1 Semáforos
Visible para os peóns (B 23.1 VIV/561/2010)
Situación: Próxima a liña de detención do vehículo (B 23.1 VIV/561/2010)

Semáfo con activación a demanda: sinal acústico (B 23.2. VIV/561/2010) (Recomendación) Vibración	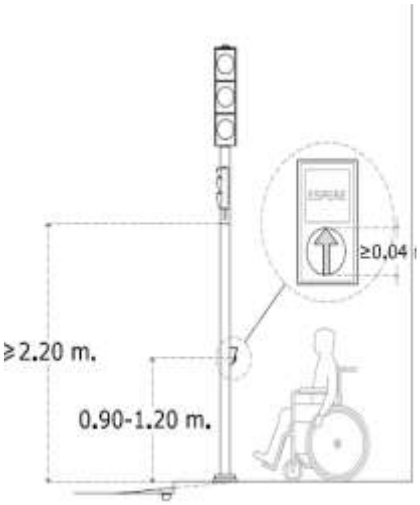
Distancia mecanismo de accionamento-paso de peóns: ≤1,50m (B 23.2.a VIV/561/2010)	
Altura mecanismo de accionamento: 0,90m – 1,20m (B 23.2.a VIV/561/2010)	
No caso de pulsador ø≥4cm (B 23.2.a VIV/561/2010)	
Confirmación uso mecanismo de accionamento: acústico, icono e texto (B 23.2.a VIV/561/2010) (Recomendación) ou vibración	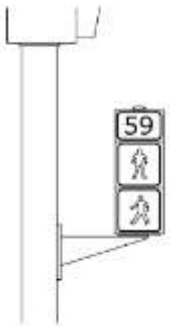
Aviso de fin de ciclo: sinal diferente (B 23.4 VIV/561/2010)	
Pantalla segundos restantes fin de ciclo (Recomendación)	
Proporción longitud de cruce – ciclo verde: 0,50m/seg (B 23.6 VIV/561/2010)	

6.8. Paradas de transporte	
Sinalización horizontal: Pavimento direccional e sinalización do bordo (B Anexo V 1 RD 1544/2007)	
Sinalización bordo: cor amarelo (B Anexo V 1 RD 1544/2007)	

Textura bordo: contrastada (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Fondo cor bordo: 40cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Sinalización vertical: visual e braille (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Protección estrada: elementos estables e ríxidos (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Fondo pavimento direccional: 1,20m (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Orientación pavimento direccional: a da beirarrúa (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Cor pavimento direccional: contrastada (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Información da sinalización da parada: liñas (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Altura fonte da sinalización: 14cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Asentos e apoios isquiáticos: 1 / parada (B Anexo V 1 RD 1544/2007)

6.8.1. Marquesiña
Cor marquesiña: contrastada ca contorna (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Acceso a marquesiñas: lateral ou central (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Largura acceso a marquesiña: ≥90cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)

Xiro ata altura 25cm: 150cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Xiro altura entre 25 e 210cm: 135cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Sinalización cerramentos transparentes ou translúcidos: 2 bandas horizontais (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Largura bandas: 5 – 10cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Cor bandas: vivas e contrastadas (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Altura bandas: 1º- 85 – 110cm, 2º 150 – 170cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Asentos e apoios isquiáticos: 1/marquesiña (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Repousabrazos asento: mínimo en laterais exteriores (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Altura asento: 45 ± 2 cm (B Anexo V 1 RD 1544/2007)
Profundidade asento: 40 – 45cm (B 26 1.a VIV/561/2010)
Altura respaldo: ≥40cm (B 26 1.a VIV/561/2010)
Diante do banco: Franxa libre (B 26 1.c VIV/561/2010)
Ancho franxa: 60cm (B 26 1.c VIV/561/2010)
Zona lateral libre: Ø1,50m (B 26 1.c VIV/561/2010)

Zonas libres: Fóra do itinerario peonil accesible (B 26 1.c VIV/561/2010)
Altura inferior apoio isquiático: 75cm (Recomendación)
Altura superior apoio isquiático: 90-95cm (Recomendación)
Sinalización visual (recomendación): pantalla e sonoro por demanda (Recomendación)
Tecnoloxía móbil que concrete a información de modo accesible (Recomendación)

6.8.2. Totem transporte
Cor tótem: contrastada coa contorna (Recomendación)
Sinalización visual pantalla e sonoro por demanda (Recomendación)
Tecnoloxía móbil que concrete a información de modo accesible (Recomendación)

6.9. Elementos de protección: Valla	
Situación: Fóra do itinerario peonil accesible (B 25.1 VIV/561/2010)	
Uso: sinalización e protección temporal (B 30.4 VIV/561/2010)	
Estables: Si (B 30.4 VIV/561/2010)	
Continuas: Si (B 30.4 VIV/561/2010)	
Altura: ≥0,90m (B 30.4 VIV/561/2010)	
Pés: fóra do i.p.a (B 30.4 VIV/561/2010)	
Cor: Contrastada (B 30.4 VIV/561/2010)	
Sinalización horas nocturnas:	
(B 30.4 VIV/561/2010)	Balizas luminosas
(Recomendación)	Vermellas ou laranxa

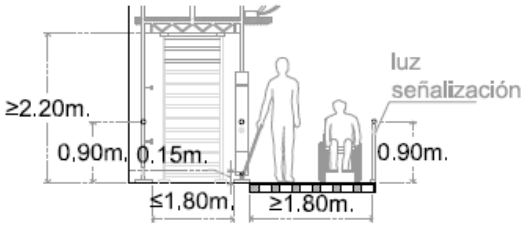

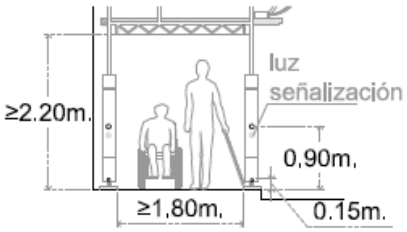

6.10. Terrazas de bares e semellantes	
Paso libre: ≥1,50m (B 33.1 VIV/561/2010)	
Terraza anexa á fachada: Delimitada (Recomendación se non é posible retirala de fachada)	
Límites:	Superficies verticais
(Recomendación)	Pavimento direccional
Continuidade co i.p.a: Si (B 33.1 VIV/561/2010)	
Acceso a establecemento: libre (B 33.1 VIV/561/2010)	

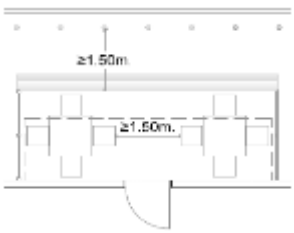

Dirección acceso: Perpendicular (Recomendación)
Distancia porta – i.p.a.: ≥1,50m (B 33.1 VIV/561/2010)

6.11. Toldos e antucas
Altura libre: ≥2,20m (B 33.2 VIV/561/2010)
Estables: Si (Recomendación)
Elementos suspendidos, altura ≥2,20m (B 33.2 VIV/561/2010)
Elementos oblicuos, altura ≥2,20m (B 33.2 VIV/561/2010)

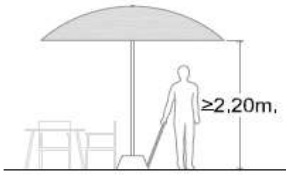

6.12. Cabina aseos públicos
A cabina, permanente ou temporal, non invadirá o i.p.a (B 34.1 VIV/561/2010)
Comunicada co i.p.a (B 34.2 VIV/561/2010)
Espazo de aproximación libre anterior á porta: ≥ø1,50m (B 34.2 VIV/561/2010)
Situación espazo aproximación: Fóra do i.p.a (B 34.2 VIV/561/2010)
Desnivel: 0 (B 34.3 VIV/561/2010)
Porta abatible exterior ou corredeira (B 34.3 VIV/561/2010)

Anchura libre de paso da porta: ≥ 80 cm (B 34.3 VIV/561/2010)
Mecanismo de peche de doado manexo (B 34.4 VIV/561/2010)
Sistema de apertura dende o exterior en caso de emerxencia (B 34.4 VIV/561/2010)
Espazo libre de obstáculos para xiro no interior ≥ø1,50m (B 34.5 VIV/561/2010)
Altura libre: ≥2,20m (B 34.5 VIV/561/2010)
Altura lavabo: ≤0,85m (B 34.6 VIV/561/2010)
Espazo libre inferior do lavabo (B 34.6 VIV/561/2010)
Altura espazo inferior lavabo: 0,70m (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Fondo espazo inferior lavabo: 0,50m (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Altura billas ≤0,95m (B 34.7 VIV/561/2010)
Alcance horizontal billa ≤0,60m (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Tipoloxía billa: Monomando ou con sensor (B 34.7 VIV/561/2010)
Billa de presión: Non (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Cor billa: Contrastada co lavabo (B Anexo A 173/2010) Recomendación

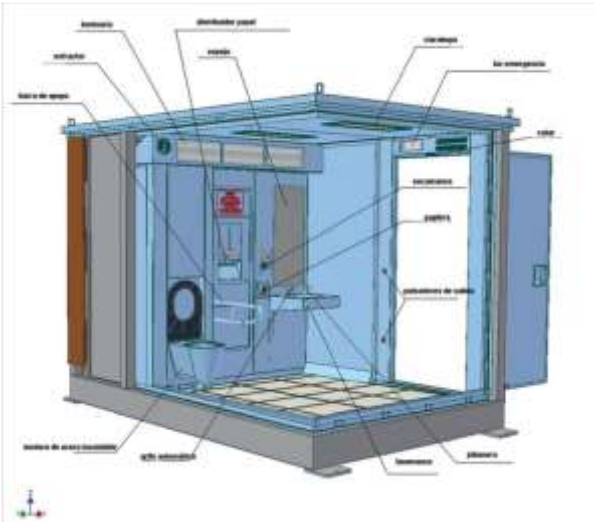

*Imaxe tomada de Lorke systems

Elementos de servizo: Xaboeiro e toalleiro ou secador (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Altura elementos: 0,80 – 1,20m (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Distancia elementos - lavabo ≤1,00m (Recomendación)
Cor elementos: Contrastada (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Altura borde inferior espello: ≤0,90m. ou inclinado (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Inclinación: 10° sobre a vertical (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Altura asento inodoro: 0,45 – 0,50m (B 34.8 VIV/561/2010)
Ancho espazo de transferencia ao inodoro: ≥0,80m (B 34.8 VIV/561/2010)
Fondo espazo-fronte do inodoro: ≥0,75m (B Anexo A 173/2010) Recomendación
2 Barras de apoio abatibles ós lados do inodoro (B 34.9 VIV/561/2010)
Altura barras: 0,70 – 0,75m (B 34.9 VIV/561/2010)
Separación barras: 0,65m – 0,70m (B Anexo A 173/2010) Recomendación
Lonxitude barras: ≥0,70m (B 34.9 VIV/561/2010)
Sección barras: Ergonómica Ø 3 - 4cm (B Anexo A 173/2010) Recomendación

C. PLAN DE ACCESIBILIDADE

Concepto

Un Plan de Accesibilidade é un documento no que se presenta a avaliación dun ámbito da vila ou comarca previamente definido, organiza e racionaliza tódalas posibles actuacións, integradas por áreas de intervención e ordena as prioridades segundo o alcance e viabilidade da súa execución.

O Plan, é a ferramenta para que os servizos técnicos que acometan os proxectos no ámbito teñan un elemento de referencia. Serve ao mesmo tempo para que teñan unha estratexia política, técnica, económica e cronoloxicamente real, aceptable e asumible.

Obxectivos e criterios do plan

O principal obxectivo é mellorar a Accesibilidade Universal, contribuíndo a unha maior calidade de vida dos seus habitantes e a unha mellor experiencia dos seus visitantes. Para iso considéranse os seguintes obxectivos xerais:

- Constituír un instrumento de consenso, práctico e operativo.
- Servir de instrumento de promoción e xestión da accesibilidade urbana universal.
- Elaborar un diagnóstico en materia de accesibilidade e calidade dun espazo público para todas as persoas.
- Ofrecer criterios de actuación e deseño por áreas, fases e prioridades.

O Plan é un marco de acción municipal que sistematiza os problemas existentes e propón actuacións para resolvelos, ofrecendo solucións xenéricas que en moitos casos necesitarán posteriormente de proxecto construtivo concreto. É, tamén, unha ferramenta que permite levar a cabo accións transversais dentro do ámbito municipal onde cada área ou departamento introduza os parámetros de accesibilidade nas súas actuacións.

Trátase de establecer unha rede suficiente de itinerarios, contornas e servizos ao alcance de todas as persoas, con prioridades por criterios de concorrencia, intensidade e densidade.

Na súa elaboración é importante ter en conta o tempo de execución e o custo económico aproximado para poder facelo efectivo, polo que se deberá expoñer a súa elaboración por etapas de acordo coa avaliación inicial da realidade do municipio e as prioridades expostas polas áreas municipais implicadas e os axentes sociais consultados.

Metodoloxía

A redacción do plan incluirá os seguintes traballos:

- Análise da situación actual no municipio:
    - Caracterización básica (urbanística e demográfica).
    - Inventario dos espazos e edificios públicos e identificación de itinerarios principais.
    - Proceso de participación cidadá (fase de análise).
- Elaboración de diagnóstico da accesibilidade do espazo urbano:
    - Auditoría de accesibilidade dos principais itinerarios y edificios públicos.
    - Elaboración de diagnóstico.
- Plan de Acción:
    - Proceso de participación cidadá (fase de proposta).
    - Solucións estándar.
    - Solucións singulares.
    - Aplicación de solucións a itinerarios.
    - Recomendacións para a documentación técnica.
- Valoración das actuacións e plan de etapas.

Auditoría

Deberá analizar todos os elementos de vías e espazos públicos anteriormente presentados. Para cada obstáculo detectado nas áreas de intervención, realizarase unha auditoría e documentarase cunha ficha propia. Esta deberá conter unha proposta de solución e a estimación do seu nivel de prioridade.

Elaboración de propostas

As propias fichas recollerán a síntese das análises realizadas e formularán propostas de actuación que sirvan para valorar o nivel de gravidade a súa posible inclusión en actuación de rango maior e facer aproximacións ao custo de ditas operacións. Pero dependerán, en todo caso, de proxectos con maior detalle e que engloben todos os factores implicados no deseño urbano.

Ficha exemplo:

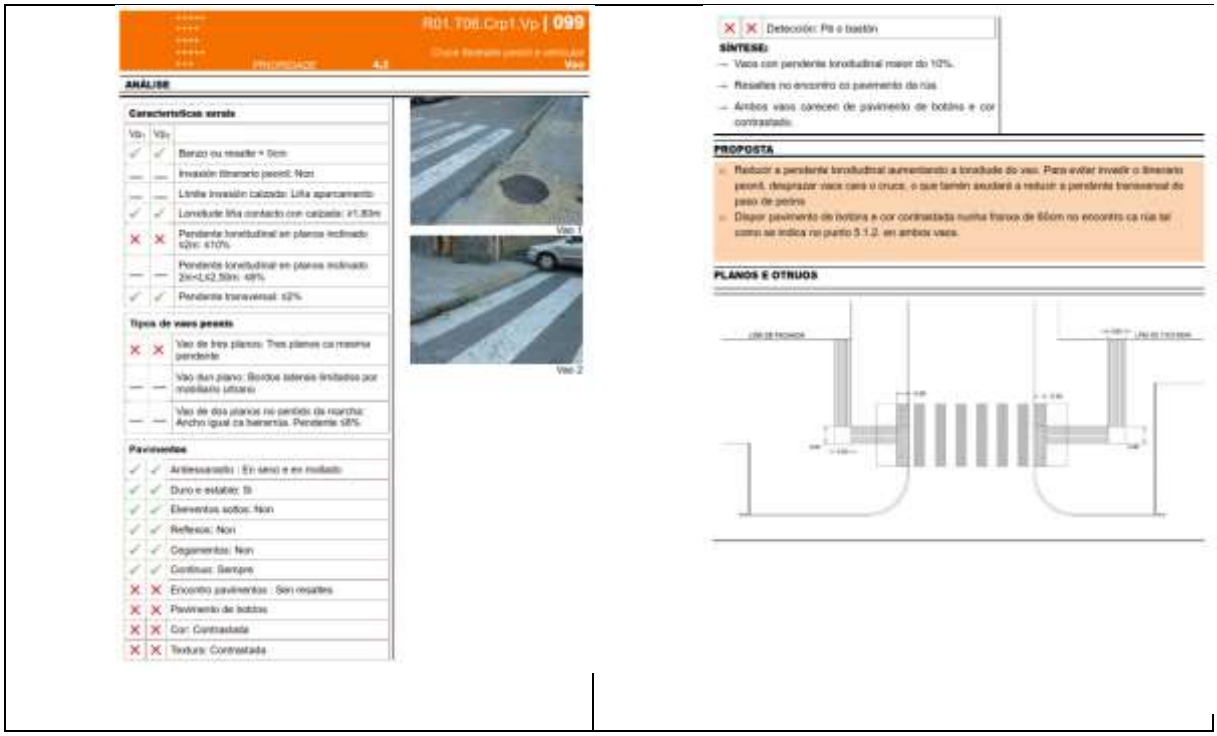

Valoración e prioridade de accións

Unha vez realizada toda a análise e a síntese das áreas delimitadas, e formuladas as propostas de actuación sobre cada elemento analizado (ficha), procederase ao establecemento dun nivel de prioridade que facilite a aplicación de dito Programa e estableza unha orde de actuación baixo os criterios do equipo redactor, pero totalmente flexible de xeito que a propia Administración poida facer modificación durante a execución dos plans de acción propostos.

D. REFERENCIA E LIGAZÓNS DE INTERESE

Referencias

- Decreto 35/2000, do 28 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento de desenvolvemento e execución da Lei de accesibilidade e supresión de barreiras na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Lei 10/2014, de 3 de decembro, de accesibilidade (pendente de decreto que a desenvolva tecnicamente).
- Orde VIV 561/2010, do 1 de febreiro, pola que se desenvolve o documento técnico de condicións básicas de accesibilidade e non-discriminación para o acceso e a utilización dos espazos públicos urbanizados.
- R. D. Lexislativo 1/2013, de 29 de novembro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei Xeral De dereitos das persoas con discapacidade e de inclusión social.
- R. D. 173/2010, do 19 de febreiro, polo que se modifica o Código técnico da edificación, aprobado polo R.D. 314/2006, do 17 de marzo, en materia de accesibilidade e non-discriminación das persoas con discapacidade.
- UNE 170001-1:2007, Accesibilidade Global Parte I: Criterios DALCO para facilitar a accesibilidade na contorna.

Ligazóns de interese

- Pódense atopar subvencións e axudas públicas nas RRSS seguintes:
    - http://aegaascensores.com/wp-content/uploads/2019/
    - https://twitter.com/DiCAccesible
    - https://www.facebook.com/DiCorunaAccesible/